

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Інститут екранних мистецтв
Кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Інга Чхатарашвілі-Петраш

«31»

08

2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА ТА КОНФЛІКТ В ДРАМАТУРГІЇ ЕКРАННОГО ТВОРУ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
спеціальність	B1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
спеціалізація	B1.01 Аудіовізуальне мистецтво
освітня програма	Режисура телебачення

Розробники: *ВІТЕР Василь Петрович*, доцент кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, заслужений діяч мистецтв України
Цьона Антон-Григорій Олегович, старший викладач, доктор мистецтва, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення.
Вітріє Владислав Вадимович, старший викладач, доктор мистецтва, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення.

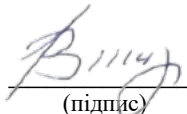
Викладачі: *МІРОШНИЧЕНКО Маркіян Олександрович*, старший викладач, доктор мистецтва, кафедра режисури та драматургії кіно і телебачення.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри РДКТ
Протокол від 25 серпня 2026 № 1

В. о. завідувача кафедри РДКТ Володимир ОСЕЛЕДЧИК
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньої-професійної програми «Режисура телебачення»

Заслужений діяч мистецтв України,
Доцент кафедри режисури та драматургії
кіно і телебачення

 Василь ВІТЕР
(підпис)

26 серпня 2026

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання	
	денна	заочна
Характеристика навчальної дисципліни	<i>Вибіркова</i>	
Курс (рік навчання)	2	-
Семестр	3	-
Кількість кредитів	6	-
Загальний обсяг годин	180	-
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
	24	-
	Семінарські	
	24	-
	Практичні	
	-	-
	Самостійна робота	
	132	-
Вид підсумкового контролю	<i>Залік</i>	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Тема та конфлікт в драматургії екранного твору» є формування у здобувачів поглиблених знань про взаємозв'язок категорій теми, ідеї та конфлікту в драматургії екранного твору, закономірності розгортання драматургічної дії та їх вплив на режисерське рішення. Дисципліна спрямована на розвиток здатності здійснювати професійний драматургічний аналіз аудіовізуальних творів, розробляти авторські режисерські концепції, втілювати тему, ідею та конфлікт засобами режисури, екранної виразності й візуальної драматургії, а також інтегрувати драматургічні принципи у творчо-виробничий процес створення сучасних аудіовізуальних творів.

Завданням навчальної дисципліни є формування у аспірантів розуміння категорій теми, ідеї та конфлікту як фундаментальних складових драматургії екранного твору, їх взаємозв'язку та ролі у створенні цілісної художньої концепції. Дисципліна спрямована на засвоєння закономірностей побудови драматургічного конфлікту, його типології, рівнів, носіїв, ставок і механізмів розвитку в екранній дії. Важливим завданням є розвиток здатності критично аналізувати взаємозалежність теми й конфлікту, усвідомлюючи конфлікт як основний спосіб розкриття та доведення авторської теми. Курс також орієнтований на формування навичок аналізу драматургічної структури екранного твору, зокрема актової побудови, поворотних пунктів, арки персонажа та кульмінації. Окрему увагу приділено набуттю вмінь проєктувати власний екранний твір від тематичного задуму до побудови конфліктної структури, а також аргументовано представляти авторську концепцію у заявці та під час пітчінгу.

Опанування вибіркового освітнього компоненту навчальної дисципліни «Тема та конфлікт в драматургії екранного твору» спрямоване на розширення та поглиблення комплексу фахових компетентностей, зокрема:

- здатність осмислювати категорії теми, ідеї та конфлікту як фундаментальні складові драматургії екранного твору, визначати їх взаємозв'язок і роль у формуванні цілісної художньої концепції;
- здатність здійснювати комплексний аналіз драматургічного конфлікту, визначати його типологію, рівні, носіїв, ставки та механізми розвитку, спираючись на сучасні теоретичні підходи до аналізу екранної драматургії;
- здатність інтегрувати знання про тему й конфлікт у процесі творчого та наукового дослідження, використовуючи драматургічний аналіз як інструмент інтерпретації екранних творів і формування авторської концепції;
- здатність розробляти та аргументовано обґрунтовувати авторську концепцію екранного твору, проєктуючи його від тематичного задуму до побудови конфліктної структури й професійно презентуючи її у форматі заявки та пітчінгу;
- здатність застосовувати принципи побудови теми та конфлікту у творчій, дослідницькій і проєктній діяльності, використовуючи сучасні підходи до драматургії під час створення й аналізу аудіовізуальних творів різних жанрів і форматів.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: апаратура для відтворення відео- та аудіофайлів; програмне забезпечення для підготовки презентацій та розкадровок; цифрова камера або смартфон для навчальних візуальних етюдів; текстовий редактор для роботи із заявкою та синопсисом.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ТЕМА 1. Аналіз категорій «тема» та «ідея» як основи	30	4	4				22							

режисерського задуму екранного твору.														
ТЕМА 2. Природа, типологія та режисерська інтерпретація драматургічного конфлікту	30	4	4				22							
ТЕМА 3. Взаємозв'язок теми, ідеї та конфлікту в побудові режисерської концепції екранного твору.	30	4	4				22							
ТЕМА 4. Режисерське втілення конфлікту в драматургічній структурі екранного твору.	30	4	4				22							
ТЕМА 5. Візуальне вирішення теми та конфлікту засобами режисури аудіовізуального твору.	30	4	4				22							
ТЕМА 6. Розроблення авторської режисерської концепції: від тематичного задуму до екранного втілення конфлікту.	30	4	4				22							
УСЬОГО	180	24	24				132							

4. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Аналіз категорій «тема» та «ідея» як основи режисерського задуму екранного твору.

Лекція 1. Тема як категорія драматургії та основа авторського задуму

Лекція присвячена розгляду поняття теми в драматургії екранного твору та її значення для формування режисерського задуму. Розглядаються способи визначення та формулювання теми, її співвідношення з матеріалом майбутнього твору, фабулою, сюжетом і жанром. Особлива увага приділяється розумінню теми як основного смислового питання, навколо якого формується драматургічна дія та авторське висловлювання. На прикладах аудіовізуальних творів аналізується, як одна й та сама тема може отримувати різні драматургічні та режисерські інтерпретації.

***Основні поняття/ключові слова:** тема, драматургія, авторський задум, матеріал, фабула, сюжет, жанр, авторська позиція.*

Рекомендована література: 1, 2, 8, 10.

Лекція 2. Ідея та преміса: від тематичного питання до авторського висловлювання

Лекція присвячена розмежуванню понять «ідея» та «преміса» і визначенню їхньої ролі у формуванні концепції екранного твору. Розглядається взаємозв'язок теми, ідеї та преміси як послідовних етапів осмислення авторського задуму. Аналізується, яким чином тематичне питання трансформується в авторську позицію та отримує драматургічне втілення через дію персонажів і розвиток конфлікту. Окрема увага приділяється способам формулювання ідеї та преміси майбутнього твору.

Основні поняття/ключові слова: ідея, преміса, тема, авторський задум, авторська позиція, концепція, драматургічна дія.

Рекомендована література: 1, 2, 5, 8.

Семінар 1. Тема чи матеріал? Аналіз тематичної основи екранного твору

Семінар передбачає практичний аналіз обраних аудіовізуальних творів з метою визначення їхньої теми та її відмежування від матеріалу, фабули, сюжету й жанру. Здобувачі формулюють тематичне питання твору, визначають його смисловий центр та аргументують власне трактування на основі конкретних драматургічних елементів. Під час обговорення порівнюються різні способи тематичної організації екранної історії.

Основні поняття/ключові слова: ідея, тема, авторський задум, тематичне питання твору.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 8.

Семінар 2. Від теми до ідеї: як формується авторське висловлювання?

Семінар присвячений аналізу взаємозв'язку теми, ідеї та преміси на матеріалі конкретних екранних творів. Здобувачі визначають тему та авторську ідею обраного твору, аналізують способи їхнього драматургічного доведення та формулюють власну інтерпретацію преміси. Практична частина передбачає формулювання теми, ідеї та преміси для власного потенційного екранного твору.

Основні поняття/ключові слова: тема, ідея, преміса, режисерський задум, авторська концепція, матеріал, фабула.

Рекомендована література: 1, 2, 8, 10.

ТЕМА 2. Дослідження природи та типології драматургічного конфлікту.

Лекція 3. Конфлікт як рушійна сила драматургічної дії

Лекція розкриває природу драматургічного конфлікту та його функцію в організації екранної історії. Розглядаються конфлікт як зіткнення цілей, інтересів, цінностей і позицій персонажів, його зв'язок із драматургічною дією та розвитком сюжету. Особлива увага приділяється визначенню носіїв конфлікту, їхніх цілей, мотивацій, ставок і характеру протидії. Аналізується роль конфлікту у створенні драматичної напруги та залученні глядача до розвитку історії.

Основні поняття/ключові слова: *конфлікт, драматургічна дія, протидія, мотивація, мета, ставки, персонаж, драматична напруга.*

Рекомендована література: 1, 2, 5, 8.

Лекція 4. Типологія конфлікту: від внутрішньої боротьби до соціального протистояння

Лекція присвячена основним типам драматургічного конфлікту та особливостям їх функціонування в екранному творі. Розглядаються внутрішній і зовнішній конфлікти, міжособистісний, соціальний, психологічний, моральний та філософський конфлікти. Аналізується можливість одночасного функціонування кількох конфліктних рівнів у межах одного твору. Особлива увага приділяється режисерській інтерпретації конфлікту та залежності його характеру від жанру й авторської концепції.

Основні поняття/ключові слова: *внутрішній конфлікт, зовнішній конфлікт, міжособистісний конфлікт, соціальний конфлікт, психологічний конфлікт, моральний конфлікт, філософський конфлікт.*

Рекомендована література: 2, 5, 8, 9.

Семінар 3. Хто і за що бореться? Структура конфлікту в екранному творі

Семінар передбачає аналіз конфлікту в обраному екранному творі. Здобувачі визначають носіїв конфлікту, їхні цілі, мотивації, ставки та форми протидії. На матеріалі конкретних сцен простежується виникнення, загострення та трансформація конфлікту. Особлива увага приділяється визначенню моментів, у яких конфлікт безпосередньо породжує драматургічну дію.

Основні поняття/ключові слова: *носій конфлікту, мотивація, протидія, драматургічна дія.*

Рекомендована література: 1, 2, 8, 9.

Семінар 4. Один сюжет — різні конфлікти: типологія та режисерська інтерпретація

Семінар присвячений порівняльному аналізу різних типів конфлікту в аудіовізуальних творах. Здобувачі зіставляють внутрішні та зовнішні конфлікти, визначають їхні особливості та аналізують способи режисерського втілення. Окремо розглядається питання взаємодії кількох конфліктних ліній та їхнього впливу на жанрове й емоційне сприйняття твору..

Основні поняття/ключові слова: *конфлікт, драматургічна дія, внутрішній конфлікт, зовнішній конфлікт, кульмінація, драматична напруга, протидія, персонаж.*

Рекомендована література: 2, 5, 8, 10.

ТЕМА 3. Критичне осмислення взаємозв'язку теми і конфлікту: конфлікт як спосіб розгортання теми.

Лекція 5. Тема, ідея та конфлікт: як пов'язати смисл і драматургічну дію?

Лекція присвячена взаємозв'язку основних категорій драматургії — теми, ідеї та конфлікту. Розглядається конфлікт як механізм, за допомогою якого тематичне питання отримує розвиток у драматургічній дії, а авторська ідея — художнє доведення. Аналізується взаємозалежність між тематичним задумом, системою персонажів і характером конфлікту. Особлива увага приділяється цілісності режисерської концепції та відповідності драматургічних рішень авторському задуму.

***Основні поняття/ключові слова:** тема, ідея, конфлікт, режисерська концепція, авторський задум, драматургічна дія, система персонажів.*

Рекомендована література: 1, 2, 5, 8.

Лекція 6. Конфлікт як спосіб доведення авторської позиції

Лекція розглядає конфлікт як основний спосіб перевірки та доведення авторської позиції в екранному творі. Аналізується, як вибір конфліктної конструкції визначає глядацьке сприйняття теми та ідеї. Розглядаються випадки, коли заявлена тема не отримує переконливого драматургічного доведення, а також типові помилки у взаємодії тематичного задуму та конфліктної структури. Окрема увага приділяється режисерській інтерпретації конфлікту як засобу формування смислової цілісності твору.

***Основні поняття/ключові слова:** авторська позиція, тема, ідея, конфлікт, драматургічне доведення, режисерська інтерпретація, смислова цілісність.*

Рекомендована література: 2, 3, 8, 9.

Семінар 5. Чи доводить конфлікт тему? Аналіз взаємозв'язку основних категорій

Семінар передбачає комплексний аналіз обраного екранного твору крізь призму взаємозв'язку теми, ідеї та конфлікту. Здобувачі визначають тематичне питання, авторську ідею та основний конфлікт, після чого встановлюють логіку їхньої взаємодії.

***Основні поняття/ключові слова:** тема, ідея, конфлікт, драматургічне доведення.*

Рекомендована література: 1, 2, 8, 10.

Семінар 6. Коли тема не працює: аналіз драматургічних суперечностей

Семінар присвячений виявленню випадків невідповідності між темою, ідеєю та конфліктною конструкцією екранного твору. Здобувачі аналізують драматургічні суперечності, визначають причини їх виникнення та пропонують можливі режисерські або драматургічні рішення.

***Основні поняття/ключові слова:** тема, ідея, конфлікт, драматургічна структура, режисерська інтерпретація, художній образ, драматична дія, авторський задум.*

Рекомендована література: 2, 5, 8, 9.

ТЕМА 4. Аналіз розгортання конфлікту в драматургічній структурі екранного твору.

Лекція 7. Архітектура драматичної дії: від експозиції до кульмінації

Лекція присвячена структурній організації драматургічної дії та розвитку конфлікту в композиції екранного твору. Розглядаються експозиція, зав'язка, розвиток дії, поворотні моменти, кульмінація та розв'язка. Аналізується функція кожного структурного етапу у формуванні та загостренні конфлікту.

Основні поняття/ключові слова: композиція, експозиція, зав'язка, розвиток дії, поворотний пункт, кульмінація, розв'язка, ескалація, драматична напруга.

Лекція 8. Режисерські засоби розвитку конфлікту в структурі екранного твору

Лекція присвячена режисерським засобам організації та посилення конфлікту на різних етапах драматургічної структури. Розглядається роль мізансцени, темпоритму, монтажу, композиції кадру, акторської дії та звуку у формуванні конфліктної напруги. Аналізується взаємодія драматургічної та візуально-звукової структури екранного твору. На прикладах конкретних сцен розглядаються способи режисерського акцентування поворотних моментів і кульмінації.

Основні поняття/ключові слова: режисерське рішення, мізансцена, темпоритм, монтаж, композиція кадру, акторська дія, звук, кульмінація.

Рекомендована література: 7, 10, 11, 12.

Семінар 7. Архітектура конфлікту: структурний аналіз екранного твору

Семінар передбачає побудову структурної схеми обраного екранного твору. Здобувачі визначають основні етапи драматургічної дії, поворотні моменти, кульмінацію та розв'язку, простежуючи їхній зв'язок із розвитком конфлікту.

Основні поняття/ключові слова: драматургічна структура, поворотний момент, кульмінація, ескалація конфлікту.

Рекомендована література: 5, 6, 7, 9.

Семінар 8. Як режисер керує драматичною напругою?

Семінар присвячений аналізу режисерських засобів розвитку конфлікту в конкретних сценах. Здобувачі досліджують роль мізансцени, монтажу, темпоритму, композиції кадру, акторської дії та звуку. Практична частина передбачає розроблення власного режисерського рішення сцени з урахуванням її місця в драматургічній структурі.

Основні поняття/ключові слова: драматична напруга, мізансцена, монтаж, темпоритм.

Рекомендована література: 7, 10, 11, 12.

ТЕМА 5. Розробка візуального вираження теми і конфлікту: драматургія зображення.

Лекція 9. Візуальна драматургія: як побачити тему та конфлікт?

Лекція присвячена можливостям візуальної мови у розкритті теми та конфлікту екранного твору. Розглядаються композиція кадру, світло, колір, пластика, рух камери, монтаж і звукове рішення як засоби драматургічної виразності. Особлива увага приділяється створенню візуальних образів, символів та метафор, які можуть розкривати тематичний і конфліктний зміст без прямого вербального пояснення.

Основні поняття/ключові слова: візуальна драматургія, композиція кадру, світло, колір, пластика, рух камери, монтаж, символ, метафора.

Рекомендована література: 10, 11, 12.

Лекція 10. Візуальна опозиція та режисерська виразність конфлікту

Лекція присвячена використанню візуальних опозицій як засобу драматургічного та режисерського розкриття конфлікту. Розглядається протиставлення простору, кольору, світла, композиції, пластики персонажів та інших елементів екранної форми. Аналізується взаємозв'язок візуального рішення з внутрішньою та зовнішньою конфліктністю персонажів. Окрема увага приділяється формуванню цілісної візуальної концепції майбутнього екранного твору.

Основні поняття/ключові слова: візуальна опозиція, режисерська виразність, візуальна концепція, художній образ, композиція, колір, світло, пластика.

Рекомендована література: 10, 11, 12.

Семінар 9. Як форма розкриває зміст? Аналіз візуальної драматургії сцени

Семінар передбачає аналіз конкретних сцен з точки зору взаємодії драматургічного змісту та візуальної форми. Здобувачі визначають режисерські засоби, за допомогою яких розкриваються тема, ідея та конфлікт, і аналізують їхню функцію в побудові сцени. Окремо розглядається роль символів, метафор та візуальних опозицій.

Основні поняття/ключові слова: візуальна драматургія, візуальна форма, символ, метафора.

Рекомендована література: 10, 11, 12.

Семінар 10. Візуальна експлікація конфлікту: від задуму до режисерського рішення

Семінар має практичний характер і передбачає розроблення візуальної експлікації конфліктної сцени. Здобувачі визначають композиційне, світлотональне, колірне та пластичне рішення, а також способи використання

камери, монтажу й звуку. Під час презентації обґрунтовується відповідність запропонованого візуального рішення темі, ідеї та конфлікту твору.

Основні поняття/ключові слова: візуальна експлікація, композиція, світлотональне рішення, колірне рішення.

Рекомендована література: 10, 11, 12.

ТЕМА 6. Проектування власного екранного твору: від тематичного задуму до конфліктної структури.

Лекція 11. Від теми до режисерської концепції: проектування авторського екранного твору

Лекція присвячена послідовності розроблення авторського режисерського задуму — від визначення теми, ідеї та преміси до формування конфлікту, системи персонажів і драматургічної структури. Розглядаються принципи цілісного проектування майбутнього екранного твору та взаємозв'язок його драматургічних і режисерських компонентів.

Основні поняття/ключові слова: режисерська концепція, авторський задум, тема, ідея, преміса, конфлікт, персонаж, драматургічна структура, режисерське рішення.

Рекомендована література: 1, 2, 8, 10.

Лекція 12. Презентація режисерського задуму: творча заявка, логлайн, синопсис і пітчінг.

Лекція присвячена формам професійної презентації авторського екранного проекту. Розглядаються структура творчої заявки, логлайн, синопсис та візуальна концепція як інструменти представлення режисерського задуму. Аналізуються принципи лаконічного формулювання теми, ідеї та конфлікту, а також способи презентації художньої концепції майбутнього твору.

Основні поняття/ключові слова: творча заявка, логлайн, синопсис, пітчінг, режисерська концепція, тема, ідея, конфлікт, візуальна концепція, авторський проєкт.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 8.

Семінар 11. Від задуму до проєкту: розроблення власної драматургічної концепції

Семінар передбачає практичну роботу над власним авторським екранним проєктом. Здобувачі формулюють тему, ідею та премісу, визначають основний конфлікт, його носіїв, цілі, мотивації та ставки, а також окреслюють основні етапи драматургічної структури. Під час обговорення перевіряється логічний та смисловий зв'язок між усіма складовими режисерського задуму.

Основні поняття/ключові слова: драматургічна концепція, тема, ідея, конфлікт.

Рекомендована література: 1, 2, 8, 10.

Семінар 12. Пітчінг авторського задуму: тема, конфлікт і візуальна концепція майбутнього твору

Підсумковий семінар передбачає презентацію власного режисерського проєкту у форматі пітчінгу. Здобувачі представляють творчу заявку, у якій розкривають тему, ідею, логлайн, конфліктну конструкцію, синопсис та візуальну концепцію майбутнього екранного твору. Після презентації відбувається професійне обговорення проєктів, під час якого здобувачі аргументують власні режисерські рішення, відповідають на запитання та надають конструктивні зауваження щодо робіт колег.

Основні поняття/ключові слова: *пітчінг, логлайн, синопсис, візуальна концепція.*

Рекомендована література: 1, 2, 3, 11.

Критерії оцінювання реалізації усного семінарського завдання:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Доповідь з презентацією: тема і конфлікт фільму розкриті глибоко, з опорою на конкретні сцени і джерела; активна участь у дискусії. Захист аналітичних робіт: висновки аргументовані, відповіді на опонування по суті; володіння термінологією впевнене. Презентація експлікації з рецензуванням: рішення обґрунтовані зв'язком з темою; рецензії на роботи колег змістовні, з конкретними пропозиціями. Пітчінг задуму: презентація структурована і в межах регламенту; задум викладено ясно, відповіді на запитання переконливі; опонування колегам аргументоване.	2
Доповідь з презентацією: аналіз загалом повний, але місцями описовий; участь у дискусії епізодична. Захист аналітичних робіт: висновки в цілому обґрунтовані, відповіді на частину запитань неповні. Презентація експлікації з рецензуванням: рішення доречні, обґрунтування неповне; рецензії загальні, без конкретики. Пітчінг задуму: задум викладено, але структура презентації нерівна; відповіді частково переконливі; опонування формальне.	1
Виступ (будь-якої форми) формальний або відсутній; тема не розкрита; участі в дискусії, рецензуванні чи опонуванні немає	0

Критерії оцінювання реалізації письмового семінарського завдання:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Доповідь з презентацією: тема і конфлікт фільму розкриті глибоко, з опорою на конкретні сцени і джерела; активна участь у дискусії. Захист аналітичних робіт: висновки аргументовані, відповіді на опонування по суті; володіння термінологією впевнене.	5

Презентація експлікації з рецензуванням: рішення обґрунтовані зв'язком з темою; рецензії на роботи колег змістовні, з конкретними пропозиціями. Пітчинг задуму: презентація структурована і в межах регламенту; задум викладено ясно, відповіді на запитання переконливі; опонування колегам аргументоване.	
Доповідь з презентацією: аналіз загалом повний, але місцями описовий; участь у дискусії епізодична. Захист аналітичних робіт: висновки в цілому обґрунтовані, відповіді на частину запитань неповні. Презентація експлікації з рецензуванням: рішення доречні, обґрунтування неповне; рецензії загальні, без конкретики. Пітчинг задуму: задум викладено, але структура презентації нерівна; відповіді частково переконливі; опонування формальне.	4-3
Доповідь з презентацією: переказ сюжету замість аналізу; мінімальна участь в обговоренні. Захист аналітичних робіт: висновки декларативні, на опонування відповіді немає або вона не по суті. Презентація експлікації з рецензуванням: рішення без зв'язку з темою; рецензування відсутнє або зводиться до загальних фраз. Пітчинг задуму: виклад плутаний, регламент порушено; на запитання відповіді непереконливі; в опонуванні участі немає.	2-1
Виступ (будь-якої форми) формальний або відсутній; тема не розкрита; участі в дискусії, рецензуванні чи опонуванні немає	0

5. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Тема та конфлікт в драматургії екранного твору» застосовуються репродуктивний, продуктивно-практичний та частково-пошуковий методи навчання, що відповідають специфіці драматургії екранного твору як основи формування авторського задуму, драматургічної структури та режисерської концепції.

Репродуктивний метод спрямований на формування у здобувачів другого рівня вищої освіти системного уявлення про основні категорії драматургії екранного твору, засвоєння понять теми, ідеї, преміси, конфлікту, драматургічної дії та композиції, а також ознайомлення з основними типами й способами організації драматургічного конфлікту. Реалізація цього методу передбачає опрацювання теоретичного матеріалу, аналіз основних принципів побудови драматургічної дії, участь у фахових обговореннях проблем тематичної та конфліктної організації екранного твору, що сприяє формуванню поняттєвого апарату, розвитку аналітичного мислення та здатності аргументовано визначати драматургічні закономірності.

Продуктивно-практичний та частково-пошуковий методи реалізуються через аналіз ігрових та інших аудіовізуальних творів, дослідження взаємозв'язку теми, ідеї та конфлікту, визначення типів конфлікту, аналіз його розвитку в драматургічній структурі, розбір окремих сцен та режисерських рішень, а також виконання аналітичних і творчих завдань. Ці методи спрямовані на інтеграцію теоретичних знань у практику драматургічного та режисерського мислення, розвиток уміння визначати конфлікт як рушійну силу драматургічної дії,

аналізувати його функцію у розкритті теми та авторської ідеї, а також самостійно формувати драматургічну концепцію власного екранного твору.

Застосування комплексу зазначених методів навчання створює умови для активної інтелектуальної та творчої роботи здобувачів, поглибленого осмислення теми, ідеї та конфлікту як взаємопов'язаних категорій драматургії екранного твору та розвитку професійного драматургічного й режисерського мислення, необхідного для розроблення та реалізації авторських екранних проєктів.

6. Завдання для самостійної роботи

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Сам.роб. 1	Проаналізувати обраний аудіовізуальний твір та визначити його тематичну основу. Сформулювати тему твору у вигляді проблемного або смислового питання. Визначити, що у творі є матеріалом, фабулою, сюжетом і жанровою формою, та обґрунтувати відмінність цих категорій від теми. Представити результати аналізу та аргументувати власну інтерпретацію на прикладах конкретних сюжетних ситуацій або сцен.	Усна доповідь з презентацією, участь у дискусії	2
Сам.роб. 2	Проаналізувати обраний аудіовізуальний твір та визначити його тему, ідею та премісу. Встановити взаємозв'язок між цими категоріями та простежити, яким чином авторська ідея отримує драматургічне втілення. На основі аналізу сформулювати власні варіанти теми, ідеї та премісу для потенційного екранного твору.	Усна доповідь з презентацією, участь у дискусії	2
Сам.роб. 3	Проаналізувати конфліктну структуру обраного екранного твору. Визначити основних носіїв конфлікту, їхні цілі, мотивації, ставки та характер протидії. На прикладі конкретних сцен простежити виникнення, розвиток і загострення конфлікту. Визначити, яким чином конфлікт породжує та спрямовує драматургічну дію.	Усна доповідь з презентацією, участь у дискусії	2
Сам.роб. 4	Здійснити порівняльний аналіз двох аудіовізуальних творів або двох сюжетних ситуацій, у яких реалізовано різні типи конфлікту. Визначити характер конфлікту, його носіїв та способи режисерського втілення. Проаналізувати, як тип конфлікту впливає на жанрове, емоційне та смислове сприйняття твору.	Усна доповідь з презентацією, участь у дискусії	2
Сам.роб. 5	Здійснити комплексний аналіз обраного екранного твору, визначивши його тему, ідею та основний конфлікт. Простежити взаємозв'язок між цими категоріями на рівні конкретних сцен і сюжетних ситуацій. Визначити, яким чином розвиток конфлікту сприяє розкриттю та доведенню заявленої теми й авторської ідеї.	Презентація експлікації, рецензування робіт колег	5

Сам.роб. 6	Проаналізувати екранний твір, у якому наявна суперечність між темою, ідеєю та конфліктною конструкцією. Визначити характер цієї суперечності, встановити її причини та проаналізувати вплив на цілісність драматургічної й режисерської концепції. Запропонувати можливі способи вдосконалення конфліктної конструкції.	Презентація експлікації, рецензування робіт колег	5
Сам.роб. 7	Побудувати структурну схему обраного екранного твору та визначити основні етапи розвитку драматургічної дії: експозицію, зав'язку, розвиток дії, поворотні моменти, кульмінацію та розв'язку. Встановити зв'язок кожного структурного етапу з розвитком конфлікту. Визначити моменти найбільшої ескалації конфліктної напруги та обґрунтувати їхню драматургічну функцію.	Пітчинг задуму, опанування	5
Сам.роб. 8	Проаналізувати одну або декілька сцен обраного екранного твору з точки зору режисерських засобів формування драматичної напруги. Визначити роль мізансцени, темпоритму, монтажу, композиції кадру, акторської дії та звуку. На основі аналізу розробити власне режисерське рішення для аналогічної конфліктної сцени.	Пітчинг задуму, опанування	5
Сам.роб. 9	Проаналізувати обрану сцену з аудіовізуального твору з точки зору взаємодії драматургічного змісту та візуальної форми. Визначити режисерські засоби розкриття теми, ідеї та конфлікту, а також роль композиції, світла, кольору, пластики, символів і метафор. Обґрунтувати, яким чином візуальне рішення впливає на сприйняття драматургічного змісту сцени.	Пітчинг задуму, опанування	5
Сам.роб.10	Розробити візуальну експлікацію конфліктної сцени. Визначити композиційне, світлотональне, колірне та пластичне рішення, особливості роботи камери, монтажу та звуку. Представити запропоноване рішення та обґрунтувати його відповідність темі, ідеї та конфлікту майбутнього екранного твору.	Пітчинг задуму, опанування	5
Сам.роб.11	Розробити концептуальну основу власного екранного проєкту. Сформулювати тему, ідею та премісу, визначити основний конфлікт, його носіїв, цілі, мотивації та ставки. Окреслити основні етапи драматургічної структури та перевірити логічний зв'язок між тематичним задумом, конфліктом і розвитком драматургічної дії. Представити концепцію та отримати фаховий зворотний зв'язок.	Пітчинг задуму, опанування	5
Сам.роб.12	Підготувати та провести пітчинг власного режисерського проєкту. Представити творчу заявку, у якій розкрити тему, ідею, задуми, конфліктну конструкцію, синопсис і візуальну концепцію майбутнього екранного твору.	Пітчинг задуму, опанування	5

	Аргументувати основні режисерські рішення, відповісти на запитання та взяти участь у професійному обговоренні представлених проєктів.		

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Аналітичний огляд: проаналізовано 3–4 твори; тема сформульована як ціннісне питання, ідея – як доведена дією відповідь; зіставлення заявленого і втіленого аргументоване; використано не менше трьох джерел. Кейс-аналіз фільму: визначено всі рівні конфлікту та їх носіїв; ставки і мотивації розкриті; кожен висновок підкріплено розбором конкретних сцен. Порівняльний аналіз: порівняння за чіткими критеріями; показано, як різні конфліктні рішення по-різному розкривають тему; висновки самостійні. Структурна схема з коментарем: усі поворотні пункти визначені точно; ескалація конфлікту простежена по актах; коментар пояснює зв'язок структури з темою. Візуальна експлікація: візуальні опозиції та світлоколірні рішення прямо працюють на тему і конфлікт; референси доречні; структура слайдів логічна, подача професійна. Творча заявка: тема і керуюча ідея сформульовані ясно; конфліктна конструкція має носіїв, ставки і розвиток; синопсис цілісний; візуальна концепція впливає із задуму.	4
Аналітичний огляд: проаналізовано 2–3 твори; формулювання теми/ідеї загальною точні, але зіставлення місцями описове; два-три джерела. Кейс-аналіз фільму: рівні конфлікту визначені, але носії чи ставки розкриті неповно; розбір сцен вибіркового. Порівняльний аналіз: критерії порівняння є, але застосовані непослідовно; частина висновків декларативна. Структурна схема з коментарем: структура загальною правильна, окремі поворотні пункти визначені неточно; коментар частково пояснює зв'язок з темою. Візуальна експлікація: рішення доречні, але зв'язок з темою обґрунтований неповно; окремі недоліки структури чи подачі. Творча заявка: задум цілісний, але конфліктна конструкція має слабкі місця (нечіткі ставки, пасивний герой); синопсис із нерівностями.	3
Аналітичний огляд: розібрано 1–2 твори; тема сплутана з матеріалом або жанром; одне джерело; висновки поверхові. Кейс-аналіз фільму: конфлікт описаний загальною, без рівнів і носіїв; розбору сцен немає або він формальний. Порівняльний аналіз: замість порівняння – два окремі описи; критеріїв немає; зв'язок з темою не показаний. Структурна схема з коментарем: схема неповна або з суттєвими помилками; коментар переказує сюжет замість аналізу. Візуальна експлікація: набір референсів без обґрунтування; зв'язок рішень з темою і конфліктом не показаний. Творча заявка: задум наявний, але конфліктна конструкція не вибудована; логлайн або синопсис відсутні чи формальні.	1-2
Роботу (будь-якої форми подання) не подано, виконано формально, з ознаками несамостійного виконання, або тема завдання не розкрита	0

Відповідно до [Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти](#) Університету, здобувач має право зарахувати результати навчання, якщо вони підтверджені офіційними документами (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом тощо). Це можуть бути результати, отримані під час участі в онлайн чи очних курсах, програмах обміну, конференціях, тренінгах, семінарах, лекціях, майстер-класах, літніх чи зимових школах, бізнес-школах, стажуваннях та інших освітніх заходах.

У межах цієї дисципліни здобувач може подати документи для визнання результатів неформальної освіти за окремими темами. Якщо такі результати підтверджені сертифікатом чи іншим документом, вони зараховуються як виконання завдань для самостійної роботи.

Освітні курси, за проходження яких можна отримати перезарахування, знаходяться на платформі:

- [Prometheus](#)
- [EdEra](#)
- [Coursera](#)

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів у вигляді семестрового заліку.

При викладанні дисципліни використовуються такі методи контролю:

поточний контроль (ПК) - включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів щодо засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань тощо) та уміння практичного вирішення завдань на семінарських заняттях та під час самостійної роботи здобувачів. Сукупність зазначених видів навчальної активності є підставою для нарахування залікових балів та підсумкового оцінювання результатів навчання. Також до нарахування залікового балу входить відвідування лекційних та семінарських занять. Поточний контроль передбачає максимально - 100 балів;

підсумковий семестровий контроль (ПСК) - залік, за підсумками роботи в семестрі (за результатами поточного контролю).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

1 курс 3 семестр

За результатами поточного контролю та самостійної роботи				
ТЕМА 1	Лекція	Семінар	Самостійна робота	Разом

	№1	№2	№1	№2		№1	№2		
к-сть балів	1	1	2	2		2	2		10
ТЕМА 2	Лекція		Семинар			Самостійна робота			Разом
	№1	№2	№1	№2		№1	№2		
к-сть балів	1	1	2	2		2	2		10
ТЕМА 3	Лекція		Семинар			Самостійна робота			Разом
	№1	№2	№1	№2		№1	№2		
к-сть балів	1	1	5	5		4	4		20
ТЕМА 4	Лекція		Семинар			Самостійна робота			Разом
	№1	№2	№1	№2		№1	№2		
к-сть балів	1	1	5	5		4	4		20
ТЕМА 5	Лекція		Семинар			Самостійна робота			Разом
	№1	№2	№1	№2		№1	№2		
к-сть балів	1	1	5	5		4	4		20
ТЕМА 6	Лекція		Семинар			Самостійна робота			Разом
	№1	№2	№1	№2		№1	№2		
к-сть балів	1	1	5	5		4	4		20
Усього									100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень Компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

1. Вайно М. Сценарна майстерність: написання п'єси, кіносценарію : навч. посіб. Кн. 1. Івано-Франківськ, 2015.
2. McKee R. Dialogue: The Art of Verbal Action for Page, Stage, and Screen. New York : Twelve, 2016. 336 p.
3. Vogler C. The Writer's Journey: Mythic Structure for Writers. 4th ed. Studio City : Michael Wiese Productions, 2020. 448 p.
4. Bordwell D., Thompson K., Smith J. Film Art: An Introduction. 12th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2019. 544 p.
5. Block B. The Visual Story: Creating the Visual Structure of Film, TV, and Digital Media. 3rd ed. New York : Routledge, 2020. 312 p.

Допоміжна література

1. Seger L. Making a Good Script Great. 3rd ed. Los Angeles : Silman-James Press, 2010. 288 p.
2. Dancyger K., Rush J. Alternative Scriptwriting: Beyond the Hollywood Formula. 5th ed. Burlington : Focal Press, 2013. 376 p.
3. Campbell J. The Hero with a Thousand Faces. 3rd ed. Novato : New World Library, 2008. 432 p.

Інформаційні ресурси

1. Campbell J. The Hero with a Thousand Faces. 3rd ed. Novato : New World Library, 2008. 432 p.
2. StudioBinder Blog: розбори драматургічної структури та візуального сторітелінгу. URL: <https://www.studiobinder.com/blog>
3. No Film School: практичні матеріали для кінематографістів. URL: <https://nofilmschool.com>
4. BBC Writersroom: бібліотека сценаріїв і матеріали для драматургів. URL: <https://www.bbc.co.uk/writersroom>
5. Журнал «Кіно-Театр»: українська кінокритика і кінознавство. URL: <http://ktm.ukma.edu.ua>
6. Довженко-Центр: публікації та архів українського кіно. URL: <https://dovzhenkocentre.org>
7. Український культурний фонд: грантові програми для аудіовізуального сектору. URL: <https://ucf.in.ua>